

כל מגויס חדש ספג את הרוח המיוחדת של פלוגת-עילית נאצית. הוא למד כי ה.ס.ס. אינו צבא רגיל, אלא צבא מהפכני — צבא המהפכה הנאצית. ומשמעות המהפכה הנאצית, בתרגומה של הימלר, היתה: המפכה שמטרתה לרמוס ולהשמיד את האוכלוסיה בפולין וברוסיה, ובאותו זמן לייצר באופן מדעי גזע „ארי“ מעולה שיתנהל במרחב האדיר שיתפנה. ה.ס.ס. הקרבי לא היה אחראי, אומנם, לפעולות-ההשמדה של אושוויץ. אולם הוא גם לא היה גוף צבאי-מיקצועי גרידא, כמו יחידות הצבא הסדיר, שכבשו אזור והוסיפו להתקדם, בהשאירן את מלאכת ההשמדה לבאים אחריה. הוא היה צבאו הפרטי של הימלר, והוא פעל בהתאם — גם בלחימה וגם בטיפול באוכלוסיה הכבושה.

יתכן כי רוב החיילים המשוחזרים של ה.ס.ס. הקרבי, בעלי הדרגות הנמוכות, חזרו הביתה והפכו אזרחים פשוטים. אולם לא כן צמרת ה.ס.ס. הקרבי. בעוד אנשי ה.ס.ס. הרגיל לא העזו להרים את ראשם בגלוי ולהתארגן מחדש לאחר המלחמה, ניצלו ראשי ה.ס.ס. הקרבי את האהדה הרבה שמצאו בכל מקום לתביעות הרהביליטיציה שלהם. הם יסדו ארגון של משוחזרי ה.ס.ס. הקרבי, שמטרתו הגלויה היתה רק להיאבק למען זכות חבריו לפנסיות ולהחזרת כבודם הצבאי.

אולם למעשה היתה מטרת אירגון זה הרבה יותר רחבה. הוא הפך לנקודת-המוקד של כל ההתעוררות הניאנאצית בגרמניה. לרוב פעל בשקט — אבל היו לו האמצעים לפעולה יעילה.

בשנה שעברה ביקר בארץ במאי קולנוע אוסטרי, יוצר הסרט האנושי המצויין הגשר האחרון (בו הופיעה מאריה של בדמות אחות גרמניה, שנחטפה בידי פארטיזנים יוגוסלביים כדי לספל בפצועיהם, ושמצאה את עצמה בסוועה בין חובתה האנושית לפצועים לבן הפארטיזנים הגרמני שלה). הוא סיפר לי סיפור אופייני מאוד.

אותו במאי התכונן להסריט סרט נוסף על המלחמה. באחד הימים הופיעו שני גברים בדירתו הימנאית. הם היו נציגי אירגון משוחזרי ה.ס.ס. הקרבי בגרמניה הצפונית. „באנו לחדא“, אמרו, „כי ה.ס.ס. יופיע בסרט שלך באור הנכון“. הם דרשו לראות את התסריט, כדי להכניס בו שינויים ברוח שליחותם. הבמאי השליכם החוצה, אולם עצם הביקור העיד על קיומו של אירגון עשיר, בוטח בעצמו, בעל קשרים נרחבים.

לפני שלושה חודשים התקיים כינוס של אירגון זה, המונה עתה 40 אלף חברים. הכינוס נועד להכין את איחוד כל אירגוני החיילים המשוחזרים בגרמניה לכוח פוליטי אחד. לא חסרו בה גם סממנים נאציים רגילים: עתונאים עוינים הוכו, מצלמותיהם שוברו.

בכינוס זה הכריז אלוף ה.ס.ס. הקרבי האוסר: „באופן עקרוני, אנחנו מוכנים תמיד לצעוד נגד רוסיה!“ היה זה הקו החדש — תחת להוכיח את פרשת היהודים, ששוב אינה פופולארית בגרמניה ובעולם, מבליט ה.ס.ס. הקרבי את חלקו במלחמה נגד הרוסים והפולנים, מתוך תקווה להשתלב בקונוקטורה האנטי-סובייטית השוררת עתה במערב. קו זה מזכיר לא במעט את התעמולה הנאצית אודות תפקודה של גרמניה, החייבת להרת „חרים בפני הבולשביקים“, למען הצלת התרבות האירופית מידי „המבול האסאיית האדום“.

בספרו ה.ס.ס. הקרבי בפעולה, שהגיע לשש מהדורות ושמטרתו היתה לדרויה, „לשים קץ להשמדת ה.ס.ס. הקרבי“, כתב האוסר ב-1954: „המלחמה היא הפרתהשק יפה. פעולת החרוטה, וראיית החרט, הם מקור לשמחה. המלחמה היא מין ספורט. יש להרוג אנשים בסכינקת שיגרתית ובשלנוה עילאית. המלחמה היא מלאכה. צריכים רק לשלוט בה בדייט אמונות. המלחמה היא המיבחן הגדול של הגבר. רק בה מתגלה ערך האדם... אין המלחמה נושא למחשבה ביקורתית. אין כל צורך לשאול למקורה, לתכליתה, להכרעתה ולהוצאותיה.“

לאום ושמו ה.ס.ס.

המשפט האחרון אומר דרשני. הוא נאמר עלידי מי שהיה קצין של יחידת-עילית נאצית. אך נדמה כי מתנגן בו צליל שאינו מיוחד רק לנאצים, ואף לא לגרמנים. הוא מבטא תופעה המצויה בארצות רבות: התופעה ששמה יחידת-עילית.

בימים אלה נודעו בעולם פרטים מתרידים על פעולת הצנתנים הבלגיים בקונגו, שפרקו כל עול של משמעת וביצעו זועות כאחת-נפשם, כתגובה על זועות החיילים הקונגויים המתמרדים. פעולות הצנתנים הצרפתיים האלגיריים, בעלי מרתפי-הענינים האיומים, הפכו זה מכבר לכתם על מצפון האנושות. בהפגנות האחרונות של הניאנאציס באמריקה השתתפו חיילי המארינס האמריקאיים — ומיפקדת המארינס אף הודיעה רשמית שאינה רואה מקום לאיסור הדבר. במלחמת-העולם נודעו אנשי הקומאנדו הבריטיים בשל מנהגם להרוג שבויים — דבר שהכריח את הממשלה הבריטית לפרק את הקומאנדו באמצע המלחמה. יש להניח כי תופעות דומות קיימות בברית-המועצות.

בכל מקום יש קשר הדוק בין יחידות מובחרות לבין מעשי-זועה, התנשאות לאומנית ושליטת הצלם האנושי של האוייב. אזרח הישראלי די לזכור את השמות קיביה וכפר-קאסם.

מה הקשר בין כל התופעות האלה? דומה כי משטר המבקש ליצור יחידה מובחרת לפעולות-מחץ, נאלץ לנטוע בלב מתנדביה להט קנאי, המוצא את פורקנו בשנאה בוערת

• שמו הרשמי: האיג, ראשי התיבות של „אגודה לעזרה הדדית של משוחזרי ה.ס.ס. הקרבי“.

ועכשיו כינוס של משוחזרי ה.ס.ס. הקרבי בחודש מאי, השנה. משמאל: ראש האירגון, גנרל ה.ס.ס. קורט מייאר (המכונה „מייאר השריון“), לשעבר מפקד דיביזיית ה.ס.ס. שנשאה את השם „הוונר הייטלראי“, מייאר נידון אחרי המלחמה למוות בעוון הריגת שבויים קאנדיים, נחון. מימין: וילי שפר, יו"ר מחוזי של האירגון, שעמד בראש הקבוצה שריכתה עתונאים, בהכרזו: „אם נתלכד נוכל להשיק את הצעקנים הרוזניים“

אז איש-נסטאפו, במדים הרשמיים של ה.ס.ס. הכללי (חולצה חומה, מקטרון שחור) שומר על ארבעה פולנים בחצר בית-סוהר של ה.ס.ס. בפולין. לפני לקיחת האנשים לחקירה מלווה בעינויים. שים לב להבעת-פניו הברוטאליים של הקלגס הנאצי.

לאוייב. שינאה קנאית זו מכשירה את המתנדב — לדעת אסכולה זו — להתמסרות עליונה ולסיכון חייו בפעולות-ההתאבדות.

גורם נוסף הוא עצם התחושה של יחידת-עילית. ההרגשה כי „ראשונים תמיד אנחנו“ יוצרת בהכרח בוועם עמוק לכל שאר חלקי האנושות, בווע המוביל לזילזול בחיי אדם. אפילו הפלמ"ח, שמפקדיו שקדו במיוחד לספח בו ערכים אנושיים, לא היה נקי מתחושה זו — ולא מקרה הוא כי כמה מתניכיו הפכו, עם פירוק הפלמ"ח, למיליטאריסטים קיצוניים ומצדיקי קו קיביה.

זהו דינה של יחידת-עילית רגילה. ביחידת-עילית נאצית היו כל התכונות הללו צריכות להגיע להחרפה חמורה שבעתים. בגלל עצם מהותה הרצחנית של האידיאולוגיה הנאצית. בסוף ימיו שוב לא היה ה.ס.ס. הקרבי אפילו יחידה מובחרת גרמנית. הוא הרחיק לכת אל מעבר ללאומנות גרמנית צרה. הוא ראה את עצמו כאומה בפני עצמה, כגזע העליון העומד, בשל טוהרו הגזעי, אף מעל לעם הגרמני הרגיל.

באותם הימים כבר לא היה ה.ס.ס. הקרבי יחידה גרמנית בלבד, גם בהרכבו. מתנדבים נאציים נהרו אליו מספרד, מהולנד, מבלגיה, מדנמרק ומארצות אחרות. כך נוצר אינטרנאציונל נאצי מזויין, שבו לסיסמות לאומיות גרמניות מיושנות. הוא ראה את עצמו כלאום העתיד — לא לאום גרמני, אלא לאום נאצי, הלאום העולמי של ה.ס.ס.

הימלר מחפש מוגן

7 יולי 1944 היה ה.ס.ס. מדינה בתוך מדינה. אך עם חיסול צמרת הצבא השתלך ה.ס.ס. סיסית גם על המדינה וגם על הצבא. הימלר הפך טפקו עליון של כל הכוחות בתוך גרמניה, ומשך ומן-מה אף הפך טפקו אחת החזיתות. בפרקיזמן זה הספיק הקצין הצוער-לשעבר להוכיח את אפסותו הצבאית המוחלטת.

באותם הימים קרה משהו להימלר. משך עשרים שנה היה נאמן להיטלר כמו כלב לאדונו — נאמנות בהמית, עיזרת חסרת-הירחור. עתה, כשהתמוטטות גרמניה היתה כה חדאית עד שאפילו הוא נאלץ לקחתה בחשבון, החל חולם לפתע על תפקיד היסטורי עצמאי לעצמו.

הדבר כמעט לא-יאמן — אך הימלר האמין בכל הרצינות כי מנהיגי המערב מעריכים ומעריצים אותו. ההתקפות עליו בעתונות ובשידורי המערב נראו לו כדברית-תעמולה גרידא, שאין ליחס להם חשיבות. הוא האמין כי המערב לא יסכים לעשות שלום עם היטלר, אך שהוא, הימלר, יתקבל במערב כבן-ברית רצוי.

חלומם של ראשי הצבא, לסלק את היטלר ולכרות שלום מוסכם עם המערב, טבע בדם הגנרלים, שעונו ונהרגו בסיסונות על-ידי ה.ס.ס. ביולי 1944. אך אותה שעה כבר החל הימלר רוקם חלום משלו: לסלק את היטלר, ליטול לידו את השלטון הבלעדי, לכרות שלום עם המערב ולהמשיך במלחמה נגד ברית-המועצות. אחרי השמדת הסובייטים, אפשר היה להגשים את החזון של ה.ס.ס. — בעזרת המערב.

בשקט, בעשרות דרכים שונות, החלו שליחי הימלר באים במגע עם גופים ואישים ניטראי ליים, למען יתחכו בינו לבין המערב. בכמה מנסיונות אלה נעזר ביהודים. אישים שבדיים, שפנו אליו בבקשה לחוס על קבוצה זו או אחרת של יהודים, מצאו לתמהוגם כי הימלר הוא איש הומאני, המוכן לעזור ולהיענות לכל התביעות. תוך כדריכך הפליט הימלר רמזים על אפשרות של משאומתן עם המערב — והשבדים נחפזו לחזור הביתה ולהודיע על כך לממשלות חשינגטון ולונדון. אלה הודיעו על כך לסטאלין — כי מגוי וגמור היה עמן שלא לכרות שלום נפרד עם שום גורם גרמני, ועל אחת כמה וכמה לא עם הימלר המגואל בדם.

רק על רקע זה אפשר להבין את פרשת קאסטנר. קרוב לחדאי כי אייכמן הציע את הצעתו המפורסמת („דם תמורת סחורה...“) ושלח את בראנד היהודי במטוס-בלדרים גרמני לקושטא, כדי לפתוח במגע ראשון עם מעצמות המערב, לפי הוראות הימלר. לצורך זה היה מוכן להפסיק את השמדת היהודים. הדרישה לקבל תמורת היהודים משאיות לאמאץ-המלחמה הגרמני לא היתה, כנראה, אלא הסחאה הכרחית להצדקת ההצעה בעיני היטלר, למקרה שתגיע לאוזנו.

הימלר ידע כי הוא נע על קרח דק. אילו שמע היטלר על פעולותיו, היה מחסלו. גם בצמרת ה.ס.ס. עצמה לא היו הדעות מאוחדות. לעומת האלטר שלנברג המתון, שהף את הימלר בדרך זו, עמד ארנסט קאלטנברונר האכזרי, ראש שרות-הביטחון, שרצה להמשיך בהשמדה. אייכמן היה כפוף רשמית לקאלטנברונר.

בימים האחרונים שמע היטלר טוף-טוף על נסיונות-הסרק של כלבו. הוא דן את הימלר מיד למתת — אך כבר לא היה מי שיוציא את פסק-הדין לפועל. הימלר עצמו גילח את שפמו, התחפש ותעה בין החזיתות בלבוש אזרחי, נלקח בשבי על-ידי האנגלים. כשנתבררה זהותו, בגלל טעות בניירותיו המזוייפים, נגס בשיניו מנה של רעל שהיתה חבויה כל העת בפיו.

כך מת ה.ס.ס.